

7de vergadering

Dinsdag 22 november 2005

Aanvang 10.00 uur

Voorzitter: Timmerman-Buck

Tegenwoordig zijn 71 leden, te weten:

Van de Beeten, Bemelmans-Videc, Van den Berg, Bierman-Beukema toe Water, Biermans, Broekers-Knol, Van den Broek-Laman Trip, Van Dalen-Schiphorst, Dees, Doek, Doesburg, Dölle, Van Driel, Dupuis, Eigeman, Engels, Essers, Franken, Van Gennip, De Graaf, Hamel, Hessing, Van Heukelum, Hoekzema, Ten Hoeve, Holdijk, Jurgens, Kalsbeek-Schimmelpenninck van der Oije, Ketting, Klink, Kox, Van der Lans, Van Leeuwen, Leijnse, Van der Linden, Linthorst, Lijten, Maas-de Brouwer, Meindertsma, Meulenbelt, Middel, Van Middelkoop, Nap-Borger, Noten, Van den Oosten, Pastoor, Platvoet, Pruiksmā, Putters, Van Raak, Rosenthal, Russell, Schouw, Schuurman, Schuyer, Slagter-Roukema, Swenker, Sylvester, Tan, Terpstra, Van Thijn, Thissen, Timmerman-Buck, Vedder-Wubben, Wagemakers, Walsma, Werner, Westerveld, Witteveen, Woldring en De Wolff,

en de heer Balkenende, minister-president, minister van Algemene Zaken, de heer Remkes, minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de heer Bot, minister van Buitenlandse Zaken, de heer Donner, minister van Justitie, mevrouw Van der Hoeven, minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de heer Zalm, vice-minister-president, minister van Financiën, de heer Kamp, minister van Defensie, mevrouw Dekker, minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, de heer Brinkhorst, vice-minister-president, minister van Economische Zaken, de heer De Geus, minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de heer Hoogervorst, minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, mevrouw Verdonk, minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie, de heer Nicolai, staatssecretaris van Buitenlandse Zaken, de heer Rutte, staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, mevrouw Van der Laan, staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de heer Wijn, staatssecretaris van Financiën, de heer Van der Knaap, staatssecretaris van Defensie, de heer Van Geel, staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, mevrouw Schultz van Haegen-Maas Geesteranus, staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat, mevrouw Van Gennip, staatssecretaris van Economische Zaken, de heer Van Hoof, staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en mevrouw Ross-van Dorp, staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

□

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

Rabbinge, wegens verblijf buitenslands;

Witteman, wegens bezigheden elders;

en van de volgende bewindspersonen:

de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit, wegens het bijwonen van een Landbouw- en Visserijraad te Brussel;

de minister voor Ontwikkelingssamenwerking, wegens het bijwonen van een RAZEB-vergadering in Brussel;

de minister voor Bestuurlijke Vernieuwing en Koninkrijksrelaties, wegens een bezoek aan de Antillen en Aruba;

de staatssecretaris van Defensie, in de loop van de middag wegens het bijwonen van een crematie;

de staatssecretaris van Economische Zaken, vanaf de lunchpauze wegens een gezonde ziekte.

Verder zal in de loop van de dag een aantal bewindspersonen gedurende kortere of langere tijd wegens werkzaamheden in de Tweede Kamer afwezig zijn.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst die in de zaal ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

(Deze lijst is, met de lijst van besluiten, opgenomen aan het einde van deze editie.)

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Wijziging van de Natuurbeschermingswet 1998 in verband met intrekking Wet deelneming Grevelingen (30177);**

Voorzitter

- het wetsvoorstel **Wijziging van de Wet toezicht Europese subsidies (30135);**

- het wetsvoorstel **Wijziging van de Wet medisch-wetenschappelijk onderzoek met mensen en de Wet op de geneesmiddelenvoorziening ter implementatie van richtlijn nr. 2001/20/EG inzake de toepassing van de goede klinische praktijken bij de uitvoering van klinische proeven met geneesmiddelen voor menselijk gebruik (Wetenschappelijk onderzoek met geneesmiddelen) (28804);**

- het wetsvoorstel **Wijziging van de wet tot wijziging van de Wet medisch-wetenschappelijk onderzoek met mensen ter implementatie van richtlijn nr. 2001/20/EG inzake de toepassing van de goede klinische praktijken bij de uitvoering van klinische proeven met geneesmiddelen voor menselijk gebruik (Wetenschappelijk onderzoek met geneesmiddelen) (30194).**

Deze wetsvoorstellen worden zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

Aan de orde zijn:

- **de algemene politieke beschouwingen inzake het in 2006 te voeren beleid.**

De **voorzitter**: Ik heet de minister-president, de ministers en staatssecretarissen van harte welkom in dit huis.

De beraadslaging wordt geopend.

□

De heer **Noten** (PvdA): Mevrouw de voorzitter. Het is altijd een eer om als grootste oppositiepartij te mogen aftrappen, hoewel een andere plek, als regeringspartij, mij ook welgevallig zal zijn.

Politiek gezien, was het voor de leden van mijn fractie geen fijn jaar. Wij hebben hier een aantal wetten zien passeren waar wij niet blij mee waren en, eerlijk gezegd, zijn de verwachtingen voor volgend jaar ook niet al te hoog gestemd. Als dit onze opvatting is, is de kans vrij groot dat bij de algemene politieke beschouwingen de toon wat chagrijnig wordt. Ook is de kans vrij groot dat mijn wens om met de regering zelfs maar een begin van een gesprek te voeren niet uitkomt en dat dit debat ontaardt in een soort rituele dans waarbij iedereen vileine teksten spuit, maar vooral tevreden over zichzelf is. Ik wil dat vandaag vermijden, maar dat wordt moeilijk. Ook ik voel die verleiding, maar ik zal proberen haar tegen te houden. Ik ben er namelijk van overtuigd dat als beide partijen in een eigen wereld leven met eigen opvattingen, dit lastig communiceren is.

Het doet mij denken aan het verhaal over de psychiater die er een hekel aan heeft om vooral narcistische patiënten te behandelen, omdat zij zo overtuigd van zichzelf zijn dat je niet naar binnenkomt, wat je ook probeert. Ik wil hiervan het volgende voorbeeld geven. Een man, die ervan overtuigd is dat hij dood is, is in therapie, wat mij overigens in dit geval gepast lijkt. De psychiater vraagt op een gegeven moment aan de man: bloeden dode mensen? De man antwoordt: nee, natuurlijk niet; dode mensen bloeden niet. De psychiater pakt een mesje en maakt een sneetje in de vinger van de

man. En zie, de "dode" man begint te bloeden. Hij kijkt hier vol verbazing naar en is helemaal stil. Na een halve minuut zegt hij: verrek, dode mensen bloeden wel!

Ik wil hiermee zeggen dat als twee partijen in hun eigen werkelijkheid zitten en die twee werelden elkaar niet ontmoeten, het lastig praten is. Dat gevoel heb ik het afgelopen jaar een paar keer gehad. Ik zeg hier overigens niet bij dat de regering de dode man is en de PvdA-fractie de psychiater, het mag van mij ook andersom zijn. Het gaat mij om het voorbeeld.

Minister **Balkenende**: Ik ben opgelucht!

De heer **Noten** (PvdA): Dat zou ik nog niet zijn. Ik heb een keuze gemaakt bij deze algemene politieke beschouwingen. Ik zal proberen, een betoog te houden dat ik uit persoonlijke ervaringen opbouw: geen cijfers, geen grote getallen en geen grote bewegingen. Verder zal ik vooral spreken over wat het afgelopen jaar niet op de agenda heeft gestaan en wat ook voor het komende jaar daar niet op staat. Tot slot zal ik proberen, het kort te houden, omdat ik behoefte aan een gesprek heb. Als dit niet lukt, moet u mij maar corrigeren en dan doe ik het het volgende jaar beter. Ik ben namelijk van plan om hier nog een groot aantal jaren te staan.

Over de sociaal-economische kant wil ik drie punten naar voren brengen. Over de rol en de betekenis van de overheid heb ik vier punten. Ik ben tien jaar lang vakbondsbestuurder geweest en ik heb Arie Groeneveld nog meegemaakt. Ik was een van de stakers voor banen. Dat was een bizarre bezigheid en het lukte ook niet, maar ik deed het wel vanuit de overtuiging dat werkgelegenheid ontzettend belangrijk is en dat de samenleving tot op zekere hoogte maakbaar is. Daarom staak je voor banen, niet omdat je verstand hebt, maar omdat je ziel hebt. In die tijd riepen wij ook: geen man de poort uit. Dat was het uitgangspunt. Een aantal jaren daarna ben ik een van degenen geweest die de slagzin "geen man de poort uit" heeft veranderd in "geen mens de WW in". De eerste formulering is defensief en niet mobiel, de tweede formulering zegt iets waarover het moet gaan. Mensen moeten in staat zijn, zelf in hun inkomen te voorzien en om een rol te spelen in deze samenleving.

Krul sprak in die tijd niet over "werk boven inkomen" – dat veronderstelde namelijk een hiërarchie – maar over "werk voor inkomen". Werk gaat voor inkomen: dat is tijdsvolgordelijk en niet hiërarchisch. Als je echter de slagzin "geen mens de WW in" voert en je kijkt naar onze economie en de rol van de overheid, moet je je afvragen of de overheid daarbij een taak heeft. Volgens mij kan de overheid een zeer belangrijke rol spelen bij het versterken van kansen voor mensen op de arbeidsmarkt.

Ik wijs op het volgende fenomeen. In deze Kamer hebben wij onder andere de verlaging van de vennootschapsbelasting behandeld. Nu lees ik dat gedacht wordt over het afschaffen van de belasting op dividend. Binnenkort wordt in deze Kamer gesproken over het afschaffen van de belasting op het gebruikersdeel van de ozb. Deze vormen van belasting drukken op kapitaal. Op het moment waarop wij die belastingen afschaffen of verminderen is de consequentie eenvoudig. Of dit betekent dat wij moeten gaan bezuinigen op onze collectieve lasten, of er vindt een verschuiving van belastingdruk plaats van kapitaal naar arbeid. Een verschuiving van kapitaal naar arbeid betekent dat vooral